

[Time:2 Hrs]

[Marks: 60]

- N.B: 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 Answer **any six** of the following not more than two sentences. 12
- 1) What is the object of Family Courts Act, 1984?
 - 2) What is the presumption in case of simultaneous death?
 - 3) What is meant by sapinda relationship?
 - 4) Who is the Natural guardian of a minor child under Hindu Minority and Guardianship Act, 1956?
 - 5) State the difference between Agnate and cognate.
 - 6) What is Reunion?
 - 7) What is meant by Sanskritization?
 - 8) What is difference between Patriarchal and Matriarchal family?
 - 9) What is the punishment for giving and taking of Dowry under Dowry Prohibition Act, 1961?
 - 10) State any two grounds under which a wife alone can seek divorce under Hindu marriage Act, 1955.
- Q.2 Write short-Notes (**Any two**) 12
- a) Divorce by Mutual Consent
 - b) Karta
 - c) Child Marriage
 - d) Void and Voidable Marriage.
- Q.3 Answer **any two** of the following (Give reasons with your answer) 12
1. Meena is married to Mahesh under Hindu Marriage Act, 1955. Mahesh was impotent at the time of marriage and continue to be so. Afterwards Meena is having an adulterous relationship with his friend, Ramesh.
 - a) What is the remedy available to Meena under Hindu Marriage Act, 1955?
 - b) Is Mahesh having any remedy under Hindu Marriage Act, 1955? Why?
 2. Ria's father gives Rs 10 lakhs and a flat as a gift to her at the time of marriage. However after her marriage, Ashok, her husband insists that she should transfer flat in his name or else he will divorce her.
 - a) Is Ashok having any rights on the gifts received by Ria at the time of marriage? Why?
 - b) What is the remedy available to Ria against Ashok in respect of his demand for transfer of flat?

3. Mohan and Kavita are Married under Hindu Marriage Act, 1955. They have one daughter, Sonu. Mohan does not have any job and he frequently beats his wife and daughter. Due to this fights, Kavita left home with her daughter, Sonu.
 - a) What is the right available to Kavita against Mohan under Hindu Marriage Act, 1955?
 - b) Who will be the guardian of Sonu? Why?
4. A and his friend B died together in an accident. A dies intestate leaving his mother, father and one sister. B, his friend also dies intestate leaving his wife, son and daughter.
 - a) Who will be entitled to A's Property?
 - b) Who will be entitled B's Property?

- Q.4 Answer **any two** in detail. 24
- A State and explain briefly various modes in which Partition of Joint Family Property can be brought about.
 - B Discuss conditions of a valid marriage under Hindu Marriage Act, 1955.
 - C Discuss the law relating to succession of a Hindu female dying intestate under Hindu Succession Act, 1956.
 - D What are the requisites of a valid adoption under Hindu Adoption and Maintenance Act, 1956?

[वेळ: 2 तास]

[गुण:6०]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न.१ खालील कोणत्याही सहा प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. 12
- कुटुंब न्यायालय कायदा, १९८४ चे उद्दीष्ट लिहा.
 - एकाच वेळेस मृत्यू झाल्यास गृहीतत्व काय आहे?
 - सपिंड नातेसंबंध काय आहे?
 - हिंदू अज्ञान व पालकत्व कायदा, १९५६ अंतर्गत अज्ञान बालकाचे नैसर्गिक पालक कोणास म्हणावे?
 - अॅग्रेट व कॉग्रेट मध्ये काय फरक आहे?
 - ‘पुनर्मिलन’ काय आहे?
 - ‘सांस्कृतिकरण’ म्हणजे काय?
 - ‘मात्रसत्ताक’ व ‘पितृसत्ताक’ कुटुंब पद्धतीत काय फरक आहे?
 - हुंडा प्रतिबंधक कायदा, १९६१ नुसार हुंडा देणे व घेण्यास काय शिक्षा आहे?
 - हिंदू विवाह कायदा, १९५५ नुसार फक्त पत्नीला उपलब्ध असलेले घटस्फोटाचे कोणतेही दोन कारणे सांगा.

- प्रश्न.२ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) 12
- अ) रुहसहमतीने केलेले घटस्फोट.
- ब) कर्ता
- क) बाल विवाह
- ड) अवैध व अनियमित विवाह.

- प्रश्न.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (तुमच्या उत्तराचे कारणे लिहा) 12
- हिंदू विवाह कायदा १९५५ अंतर्गत मीनाचे महेश बरोबर लग्न झाले. महेश विवाहाच्या वेळी व त्यानंतरही नपुंसक होता. त्यानंतर मीनाने महेशचा मित्र रमेश बरोबर वैभचारिक संबंध ठेवले.
अ) मीनाला हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत काय उपाय उपलब्ध आहेत?
ब) हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत महेशसाठी काही उपाय उपलब्ध आहेत का? का?
 - रियाच्या विवाह प्रसंगी तिच्या वाडिलांनी तिला एक फ्लॅट व १० लाख रुपये भेट म्हणून दिले. परंतु विवाह नंतर तिचा पती, अशोक रियाच्या मागे लागला की, तो फ्लॅट त्याच्या नावावर करून दे नाहीतर तो रियाला घटस्फोट देईल.
अ) रियाला विवाह प्रसंगी मिळालेल्या भेट वस्तूवर अशोकचा काही अधिकार आहे का? का?
ब) अशोक रियाला ते फ्लॅट त्याच्या नावावर करून देणेसाठी जी मागणी करत आहे, त्यावर रियाला काय उपाय आहे?

३. हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत मोहन व कविता विवाह बद्ध आहेत. त्यांना 'सोनू' नावाची एक मुलगी आहे. मोहन बेरोजगार आहे व तो नेहेमी त्याच्या पत्नी व मुलीस मारहाण करत असे. त्यामुळे कविताने तिची मुलगी सोनूला बरोबर घेऊन त्याचे घर सोडून निघून गेली.
- अ) हिंदू विवाह कायदा १९५५ अंतर्गत कवितेला काय अधिकार उपलब्ध आहेत?
- ब) 'सोनू' चे पालकत्व कोणास मिळेल? का?
४. अ व त्याचा मित्र ब दोघेही एका अपघातात आकस्मात मरण पावले. 'अ' च्या पश्चात त्याची आई, वडील व एक बहिण आहे. 'ब' च्या पश्चात त्याची पत्नी, मुलगा व मुलगी आहे.
- अ) 'अ' च्या मालमत्तेवर कोणाचे वारसा हक्क आहे?
- ब) 'ब' च्या मालमत्तेवर कोणाचे वारसा हक्क आहे?

प्रश्न.४

कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

24

- अ. संयुक्त हिंदू कुटुंब मालमत्तेचे विभाजन करण्याच्या वेगवेगळ्या पद्धती स्पष्ट करा.
- ब. हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत वैध विवाहासाठी अटीवर चर्चा करा.
- क. हिंदू वारसाहक्क कायदा, १९५६ अंतर्गत मयत हिंदू स्त्रीच्या मालमत्तेवर वारसा हक्काचे नियम स्पष्ट करा.
- ड. हिंदू दत्तक व पालनपोषण कायदा, १९५६ अंतर्गत वैध दत्तक घेण्याचे आवश्यक अटी काय आहेत?
